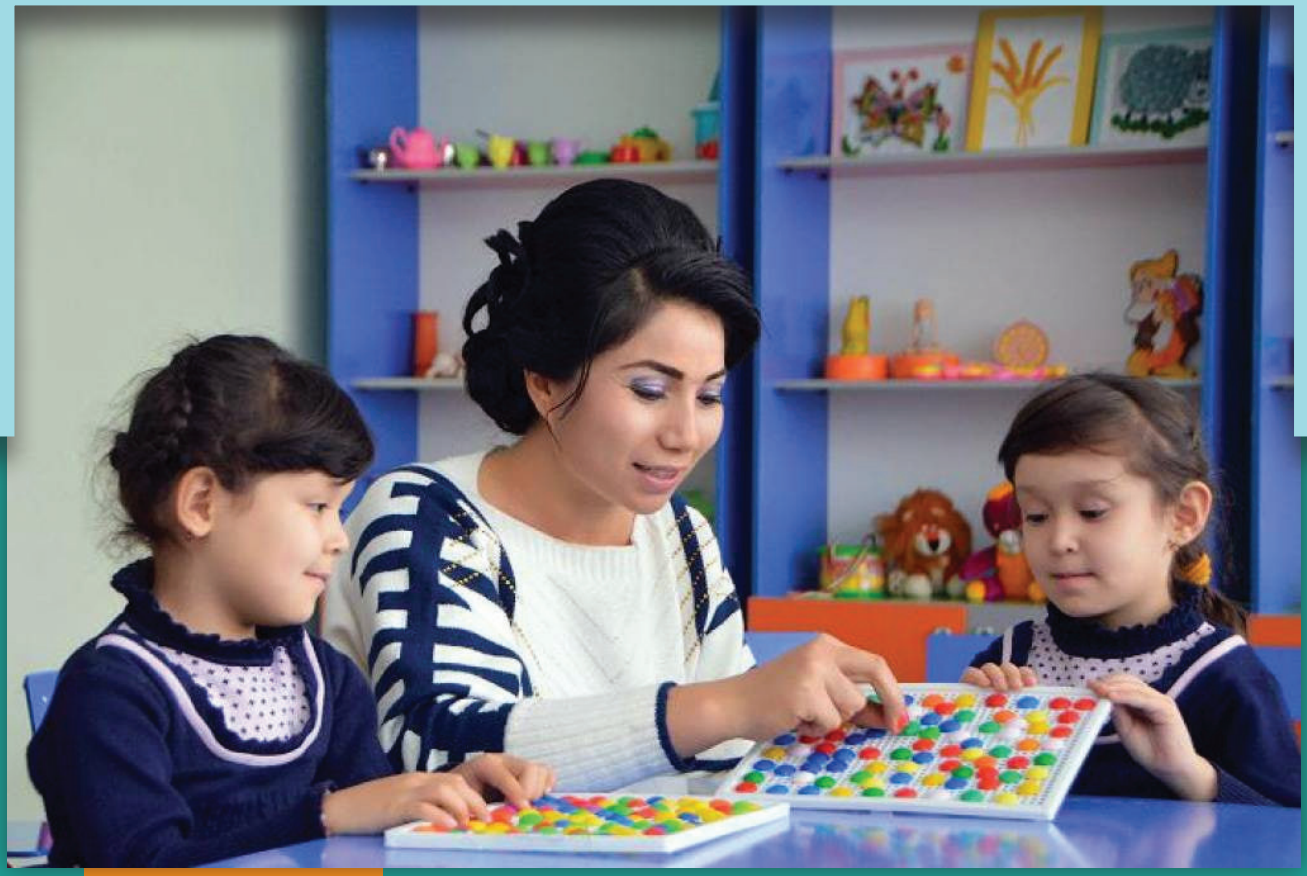
ISSN: 3060-4613

O'zbekiston Milliy Pedagogika Universiteti

№11(2)
2026

13.00.00 Pedagogika fanlari
13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar böyiça)
13.00.03 Maxsus pedagogika
13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport maşğulotlari nazariyasi va metodikasi
13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohalari va bosqiçlari böyiça)
13.00.07 Ta'limda menejment
13.00.08 Maktabgaça ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
07.00.00 Tarix fanlari
19.00.00 Psixologiya fanlari
01.00.00 Fizika-matematika fanlari
02.00.00 Kimyo fanlari
03.00.00 Biologiya fanlari
09.00.00 Falsafa fanlari
10.00.00 Filologiya fanlari
11.00.00 Geografiya fanlari

MAKTABGAÇA VA MAKTAB TA'LİMİ

Pedagogika, psixologiya fanlariga ixtisoslaşgan ilmiy jurnal

MAKTABGAÇA VA MAKTAB TA'LİMİ

Elektron naşr. 244 sahifa,
9-noyabr, 2026-yil.

BOŞ MUHARRIR:
Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

BOŞ MUHARRIR ÖRINBOSARI:
Aşurov Ramzidin Ramazonoviç – Psixologiya fanlari böyiça falsafa doktori (Phd), dotsent

TAHRIRIYAT KENGAŞI A'ZOLARI
Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik
Şoumarov Ğ.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik
Qirğizboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor
Karimova E.G. – Sotsiologiya fanlari nomzodi, dotsent
Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Şaripov Ş.S. – pedagogika fanlari doktori, professor
Şermuhammadov B.Ş. – pedagogika fanlari doktori, professor
Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor
Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Qöldoşev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor
Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)
Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)
Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozoğiston)
Rejep Özyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)
Wookyu Ça – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)
Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)
Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent
Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor
Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor
Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor
Abdullayeva N. Ş. – Pedagogika fanlari doktori (DSc), professor
Doniyorov S. M. – "Yangi Özbekiston" va "Pravda Vostoka" gazetalari tahririyati DM boş muharriri, Özbekiston Respublikasida xizmat körsatgan jurnalist, filologiya fanlari böyiça falsafa doktori (PhD), dotsent
Ğafurov D. O. – falsafa fanlari doktori (Phd)
Şomurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Bafayev M.M. – psixologiya fanlari böyiça falsafa doktori (PhD), dotsent
Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis institute dotsenti
Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor
Raxmonova Z. A. – filologiya fanlari böyiça falsafa doktori (PhD)
Nematov Ş.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)
Sayimova D. K. – texnika fanlari bo'yiça falsafa doktori (PhD)
Yuldaşeva F.I. – pedagogika fanlari böyiça falsafa doktori (PhD),dotsent
Yuldaşeva D.B. – filologiya fanlari böyiça falsafa (PhD) doktori, dotsent
Tangriyev A. T. – Toşkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori
Panjiyev M. A. – Qaşqadaryo viloyati Maktabgaça va maktab ta'limi boşqarmasi boşliğining birinçi örinbosari
Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bölimining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari böyiça falsafa doktori (PhD)
Vaxobov Anvar Abdusattor öğli – Pedagogika fanlari böyiça falsafa doktori, dotsent

Muassis: "Tadbirkor va işbilarmon" MÇJ
Hamkorlarimiz: Özbekiston Respublikasi Ta'lim va ilm-fan vazirligi,
Özbekiston milliy pedagogika universiteti

EDITOR-IN-CHIEF:
Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:
Ashurov Ramzidin Ramazonovich – Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Associate Professor

EDİTORİAL BOARD MEMBERS:
Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician
Shoumarov G'. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician
Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor
Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Minister of Perschool and School Education of the Republic of Uzbekistan
Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Shermuhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor
Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor
Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor
Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor
Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)
Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)
Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)
Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)
Wookyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)
Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)
Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor
Abdullayeva N. Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Professor
Doniyorov S. M. – Editor-in-Chief of the DM Editorial Office of the newspapers "Yangi O'zbekiston" and "Pravda Vostoka", Honored Journalist of the Republic of Uzbekistan, Doctor of Philosophy (PhD) in Philology, Associate Professor
Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)
Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor
Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor
Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor
Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service
Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor
Rakhmonova Z.A. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor
Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)
Sayimova D. K. – Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences
Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor
Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor
Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics
Ashurov R. R. – Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Associate Professor
Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region
Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences
Vakhobov Anvar Abdusattor oglu – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences, Associate Professor

"Maktabgaça va maktab ta'limi" jurnali Özbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasining quyidagi qarorlariga asosan pedagogika va psixologiya fanlari böyiça falsafa doktori (PhD) hamda fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalaridagi asosiy ilmiy natijalarni çop etiş uçun milliy ilmiy naşrlar röyxatiga kiritilgan:

Pedagogika fanlari böyiça: OAK Kengaşi tavsiyasi (26.08.2024-y., №11-05-4381/01) asosida:

• Ekspert kengaşi (29.10.2024-y., №10)

• Rayosat qarori (31.10.2024-y., №363/5)

Psixologiya fanlari böyiça: Toşkent davlat pedagogika universiteti murojaatiga asosan OAK tavsiyasi (24.04.2025-y., №11-05-2566/01):

• Ekspert kengaşi (25.05.2025-y., №10)

• Rayosat qarori (08.05.2025-y., №370/5)

"Maktabgaça va maktab ta'limi" jurnali

26.09.2023-yildan

Özbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan **№C-5669363** reyestr raqami tartibi böyiça röyxatdan ötkazilgan.

Litsenziya raqami: **№136361**

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

MUNDARIJA

Fortepiano ijroçiligida nota öqiş va musiqiy savodxonlikni rivojlantiriş 10
Burxonova Gulrux Umrzakovna

Autizm spektri buzilişi bölgan bolalarni korreksion-pedagogik qöllab-quvvatlaş: individual ehtiyojlar va amaliy yeçimlar 15
Nazokat Abidova Kutbiddinovna

Ixtisoslik fanlarini öqitişda işlab çiqariş va ta'lim integratsiyasini taşkil etişning nazariy asoslari 20
Kurbanov Aziz Teshavoyeviç

Jazoni ötab qaytgan onalar reintegratsiyasida onalik identifikatsiyasi va ota-ona–farzand munosabatlarini tiklaşning ijtimoiy-psixologik xususiyatlari 25
Samatova Dilrabo Yusufovna

Nutqiy va nutqiy bölmagan tovuşlarni idrok etişni rivojlantiruvçi öyin texnologiyalari 30
I. S. Xamrayeva, Nuriddinova Muxayyo Işxodjayevna

Umumiy örta va professional ta'lim tizimida ösmirlar deviant xulq-atvorining profilaktikasida psixolog va pedagoglar hamkorligi 35
Sulaymanova Dildora Kodirovna, Hamidova Volida Utkirjon qizi, Nigora Axmedova

Bölajak öqituvçilarning kasbiy mahoratini rivojlantirişda innovatsion pedagogik texnologiyalardan foydalaniş 40
Xolbayeva Dildora Azizovna

Katta maktabgaça yoşdagi bolalar nutqini rivojlantirişda xorijiy tajriba asosida mnemonik jadvallardan foydalaniş samaradorligi 46
Abdulazizova Kamolaxon Abdurazzoq qizi

Innovatsion yondaşuv asosida bölajak öqituvçilarning huquqiy madaniyatini rivojlantiriş 51
Muxamadiyev Dilşod Aslitdinoviç

Dialektal frazemalarning uslubiy böyoqdorligi va ekspressiv-baholaş xususiyatlarining qiyosiy-statistik tahlili 55
Norqobilova Zarifa Axatullayevna

Гендерная специфика опосредующей роли интернет-зависимости во взаимосвязи сравнения внешности и самооценки у студентов 59
Багдасарова Д. Л.

Globallaşuv şaroitida ijtimoiy himoya terminologiyasining transformatsiyasi va uni milliy termin şaklida takomillaştiriş muammolari 63
Elmirzayeva Maftuna Dösmurod qizi

Taom va ovqatlaniş leksikasining lingvomadaniy xususiyatlari (ingliz va özbek tillarida) 68
Qöyliyeva Guliza Alişer qizi

Okkazional frazeologik birliklarning qiyosiy tahlili ingliz va özbek tillarida 73
Fayzullayeva Malika Jamshid qizi

Pedagogik muloqot uslublarining maktabgaça yoşdagi bolalar biliş jarayonlariga ta'siri 78
Qodirova Malikaxon Kaxramonovna

Pedagogik oliy ta'limda xotin-qizlarning intellektual va kasbiy salohiyatini rivojlantirişda mentorlik texnologiyalarining imkoniyatlari 83
Yakubova Dinora Isakovna

Bölajak boşlanğiç sinf öqituvçilarining ona tili ta'limini loyihalaş könikmasi: mazmuni va tarkibiy qismlari 89
Malikova Dilrabo Ravshan qizi

Oilaviy zöravonlikning ijtimoiy sabablari va psixologik oqibatlari 95
Dumarova Gulfira Kozimbekovna

Çiziqli tenglamalar sistemasini öqitişda fanlararo integratsiyaning didaktik imkoniyatlari 99
Bozorova O'g'iloy Hikmat qizi, Husanova Diyora Otabek qizi

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

Psixik kamol topişi vaqtinça töxtab qolgan bolalarga xos bölgan xususiyatlar va ular bilan korreksion işlar 104
Berdiyeva Lobar Norkabulovna

8-sinf biologiya darslarida "Ixtisoslaşgan hujayralar va özak hujayralar" mavzusini öqitişning ilmiy-metodik asoslari
Rahmanova Nargiza Turgunovna

Ingliz va özbek tillarida nominativ-ekspressiv frazeologizmlarning lingvo-kulturologik tadqiqi va ularni STEM ta'limi bilan integratsiyalaş imkoniyatlari 110
Bahromov Javoxir Rustam öğli

Musiqiy ta'lim yönalişi talabalarini öqitişda an'anaviy ijroçilik san'ati namunalarining örni 114
Dilşodjon Toşaliyev

Geografiya fanining zamonaviy öquv-metodik majmuasini takomillaştirişda xorijiy tajribalarning örni 117
Ismatov J. A.

Bölajak pedagoglarni öquvçilarda soğlom turmuş tarzini şakllantirişga örgatiş metodikasini takomillaştiriş... 123
Isokova Sevara Abdumannonovna

Kiçik maktab yoşidagi öquvçilarda tabiatni anglaş könikmalarini rivojlantirişning psixologik-pedagogik şartlari 129
Karimova Sevara Şaxriddin qizi

Ösmirlarning özini anglash va özini boshqarish könikmalarini rivojlantirishda öqituvchining kasbiy refleksiyasi 134
Qambarali Baxramoviç Djörayev

Bölajak öqituvçilarda emotsional intellekt va kasbiy refleksiyani şakllantirişda narrativ texnologiyalarning örni 139
Sadiyeva Şaxnoza Xusanovna

Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida ijtimoiy kollaboratsiyani yölga qöyishdagi xalqaro tajribalar (ota-ona va MTT hamkorligi misolida) 145
Tojimirzayeva Buzulayxo Maxammad qizi

Didaktik drama vositasida bölajak öqituvçilarda kasbiy refleksiya va pedagogik taktni şakllantiriş 149
Xolbayeva Dildora Azizovna

Ta'limda robototexnika va sun'iy intellektni joriy etişning pedagogik imkoniyatlari 155
Mahmudov Ilxom Baxrom öğli

Nostandart masalalarni trigonometrik usullar yordamida yeçiş 162
Mambetkarimov Bayniyaz Meyrmanoviç, Saparova Aynura Arslanbay qizi

Oila va ta'lim muassasasi hamkorligida talaba qizlarni mustaqil hayotga va oilaviy munosabatlarga tayyorlaş mexanizmlari 168
Vaxabova Nasiba Abdulxamidovna

Maktabgaça yoşdagi bolalarda kommunikativ kompetensiyalarni rivojlantirişda raqamli texnologiyalardan foydalaniş 172
Hasanova Sitora Otabekovna

Teacher-Guided Artificial Intelligence for Diagnosing and Correcting Students' Mathematical Errors in Grades 5–9 177
Gasimov Emil Emin

Integratıv yondaşuv asosıda texnologıya fanını öqıtış metodık ta'mınotını takomıllaştırışnıng dıdaktık asosları 183
Andaqulova Farzona Xayrulla qizi

Team Point System and Student Engagement 189
Dilbar Khasanova

Tarbiyaçilar faoliyatidagi kasbiy çeklovlarni yengiş va ularning mahoratini oşiriş metodikasi 194
Umarova Sarvinoz Akbarovna

"Ilk qadam" dasturining kognitiv rivojlaniş sohasi böyiça natijalarini baholaş vositalarini işlab çiqiş va sinovdan ötkaziş 197
S. K. Mamadaliyeva

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

Oilaviy munosabatlarning ösmirlarda özini baholaş va şaxsiy mustaqillik şakllanişiga ta'siri 200
L. E. Izaitullayeva, Mamedov Jahongir Azerovich

Профессионально ориентированное обучение русскому языку студентов-экономистов в вузах Узбекистана 207
Киличева Феруза Бешимовна

Sport turizmi faoliyatida motivatsiya, ijtimoiy faollik va kasbiy refleksiyani rivojlantiriş yöllari 212
Dustov Jonibek Amriddinoviç

Sun'iy intellekt orqali talabalarda tanqidiy fikrlaşni rivojlantirişning pedagogik imkoniyatlari 217
Sodiqova Dilfuza Ropijonovna

Bölajak pedagoglarda zöravonliksiz muloqot könikmalarini rivojlantirişning pedagogik mexanizmlari 221
Sultanova Nilufar Raxmatullayevna

Методологические основы госпитальной педагогики как направления современной педагогической науки 227
Хакимова Гульшода Абдусаламовна, Чолокова Камилла Алексеевна

Maktabgaça ta'lim tizimida zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanişning pedagogik imkoniyatlari 233
Umarova Feruzabonu Bobir qizi, Aliyeva Marjona Yusuf qizi

Maktabgaça yoşdagi bolalar ta'lim-tarbiyasini taşkil etişda kompleks faoliyatlarda tarbiyalaş tizimiga qöyilgan zamonaviy talablar 239
Nazarkulova Laylo Saidjon qizi

BÖLAJAK PEDAGOGLARNI ÖQUVÇILARDA SOĞLOM TURMUŞ TARZINI ŞAKLLANTIRIŞGA ÖRGATIŞ METODIKASINI TAKOMILLAŞTIRIŞ

Isokova Sevara Abdumannonovna
Mustaqil tadqiqotçi, Özbekiston Respublikasi

Annotatsiya: Maqolada bölajak pedagoglarni öquvçilarda soğlom turmuş tarzini şakllantirişga örgatiş metodikasini takomillaştiriş yönalişlari ilmiy adabiyotlar tahlili asosida muhokama qilinadi. Pedagogika oliy ta'lim muassasalarida talabalarning salomatlikka oid bilimlarini amaliy pedagogik faoliyat bilan boğlaş, soğlom xulq-atvorni qöllab-quvvatlovçi ta'lim muhitini yaratişga tayyorlaş masalalariga e'tibor qaratiladi. Tahlilda bölajak öqituvçilarning kasbiy tayyorgarligi, soğlom turmuş tarzini örgatiş mazmuni, amaliy maşğulotlar hamda pedagogik amaliyotning özaro aloqasi körib çiqiladi. Nazariy bilimlarni egallaş bilan ularni maktab şaroitida qöllaşga tayyorlik örtasidagi tafovut asosiy muammolardan biri sifatida yoritiladi.

Uşbu muammoni hal etişga qaratilgan vaziyatli topşiriqlar, maşğulotlarni loyihalaş, sinov tariqasida dars ötiş va tahliliy qayta aloqa imkoniyatlari asoslanadi. Özbekiston pedagogik ta'limi şaroitida metodikani moslaştiriş uçun maktabning mavjud imkoniyatlari, öquvçilarning yoş xususiyatlari va oila bilan hamkorlikni hisobga oliş taklif etiladi. Bölajak pedagogning tayyorgarligini baholaşda bilim, motivatsiya, amaliy könikma va refleksiyani birgalikda örganiş zarurligi ta'kidlanadi.

Kalit sözlar: bölajak pedagoglar, soğlom turmuş tarzi, kasbiy tayyorgarlik, öqitiş metodikasi, salomatlik savodxonligi, pedagogik amaliyot, soğlom ta'lim muhiti, refleksiya.

Abstract: This article examines ways to improve the methodology for preparing prospective teachers to foster healthy lifestyles among school students through an analysis of scientific literature. Particular attention is given to connecting student teachers' knowledge of health with teaching practice and preparing them to create learning environments that support healthy behaviour. The analysis explores the relationships between prospective teachers' professional preparation, the content of healthy lifestyle education, practical classes, and teaching placements.

The gap between acquiring theoretical knowledge and being prepared to apply it in school settings is identified as a key problem. The potential of scenario-based tasks, lesson design, practice teaching, and reflective feedback to address this problem is discussed. To adapt the methodology to teacher education in Uzbekistan, the article proposes considering available school resources, students' age-related characteristics, and cooperation with families. It emphasises the need to assess knowledge, motivation, practical skills, and reflection together when evaluating prospective teachers' preparedness.

Key words: prospective teachers, healthy lifestyle, professional preparation, teaching methodology, health literacy, teaching practice, healthy learning environment, reflection.

Аннотация: В статье на основе анализа научной литературы рассматриваются направления совершенствования методики подготовки будущих педагогов к формированию здорового образа жизни у учащихся. Особое внимание уделяется взаимосвязи знаний студентов педагогических вузов о здоровье с практической педагогической деятельностью, а также подготовке к созданию образовательной среды, поддерживающей здоровое поведение. Анализируется взаимосвязь профессиональной подготовки будущих учителей, содержания обучения здоровому образу жизни, практических занятий и педагогической практики.

Одной из основных проблем обозначается разрыв между усвоением теоретических знаний и готовностью применять их в школьных условиях. Обосновываются возможности использования ситуационных заданий, проектирования занятий, пробного преподавания и аналитической обратной связи для решения данной проблемы. При адаптации методики к условиям педагогического образования Узбекистана предлагается учитывать имеющиеся возможности школы, возрастные особенности учащихся и взаимодействие с семьёй. Подчёркивается необходимость комплексного изучения знаний, мотивации, практических умений и рефлексии при оценке готовности будущего педагога.

Ключевые слова: будущие педагоги, здоровый образ жизни, профессиональная подготовка, методика обучения, грамотность в вопросах здоровья, педагогическая практика, здоровая образовательная среда, рефлексия.

KIRIŞ

Bölajak pedagoglarni öquvçilarda soğlom turmuş tarzini şakllantirişga tayyorlaş pedagogik ta'limning mazmuni va amaliy yönalişini birgalikda takomillaştirişni talab etadi. Maktabda salomatlik masalalariga bağişlangan ma'lumotlarni yetkaziş bilan birga, öquvçining kundalik tanlovlarini anglaşiga, öz xatti-harakatlarini baholaşiga va foydali odatlarni mustahkamlaşiga kömaklaşiş zarur. Bunday vazifani bajariş uçun öqituvçi salomatlikka oid bilimlarni yoş xususiyatlariga mos pedagogik topşiriqlarga aylantira olişi kerak.

Özbekiston pedagogika oliy ta'lim muassasalari uçun uşbu masalaning ahamiyati universitetdagi tayyorgarlik bilan maktab amaliyoti örtasidagi aloqani kuçaytiriş zaruratida namoyon böladi. Bölajak pedagog soğlom ovqatlaniş, jismoniy faollik, uyqu, şaxsiy gigiyena va ruhiy farovonlik mavzularini öqitiş jarayonida öquvçilarning oilaviy şaroiti hamda maktab imkoniyatlarini hisobga olişi lozim. Şuning uçun tayyorgarlik sifatini faqat nazariy savollarga berilgan javoblar orqali baholaş yetarli emas. Talabaning maşğulotni rejalaştirişi, mos metodni tanlaşi va natijani tahlil qilişi ham muhimdir.

Xalqaro tadqiqotlarda uşbu tayyorgarlikning turli jihatlari örganilgan. Bandilovska va hammualliflar (2025) bölajak pedagoglarning nazariy bilimlari bilan ularni amaliyotda qöllaşga işonçi örtasidagi tafovutni körsatgan. Sivkovyç va hammualliflar (2020) soğlomlaştiriş faoliyatiga tayyorgarlikni rivojlantirişda ta'lim mazmuni hamda amaliy maşğulotlarni takomillaştiriş zarurligini ta'kidlagan. Mazkur kuzatuvlar metodik tayyorgarlikni bilim, motivatsiya va amaliy harakatlar birligida körib çiqişga asos beradi.

Biroq xorijiy tajribada qöllangan usullarni mahalliy ta'lim şaroitiga köçirişdan oldin ularning mazmuni, bajariliş şartlari va baholaş mezonlarini tahlil qiliş kerak. Masalan, talabaga soğlom odat haqida taqdimot tayyorlatiş uning öquvçilar bilan şu odat ustida muntazam işlaşga tayyorligini töliq körsatmaydi. Buning uçun pedagogik vaziyatni tahlil qiliş, maşğulotni sinab köriş va kuzatilgan qiyinçiliklar asosida rejani qayta işlab çiqiş imkoniyati zarur.

Maqolaning maqsadi ilmiy adabiyotlarni qiyosiy tahlil qiliş orqali bölajak pedagoglarni öquvçilarda soğlom turmuş tarzini şakllantirişga örgatiş metodikasini takomillaştiriş yönalişlarini asoslaşdan iborat. Bunda tayyorgarlik mazmuni, amaliy öqitiş usullari va natijalarni baholaş örtasidagi boğliqlik asosiy tahlil mezoni sifatida olinadi. Tadqiqot doirasida nazariy bilimning pedagogik faoliyatga ötişini ta'minlaydigan şartlarni aniqlaşga e'tibor qaratiladi.[1]

Tahlilning markaziy savoli quyidagiça qöyiladi: pedagogika talabasi salomatlik haqidagi bilimlarini öquvçining kundalik hayotiga yaqin, bajarilişi mumkin bölgan ta'limiy faoliyatga qanday aylantiradi? Uşbu savol metodikaning mazmuniy va taşkiliy tomonlarini boğlaydi. Şuningdek, u talabani tayyorlaşda universitet öqituvçisi, amaliyot rahbari va maktab pedagogining hamkorligini körib çiqişga imkon beradi. Taklif etiladigan yönalişlar adabiyotlardan çiqarilgan tahliliy mulohazalar sifatida taqdim etiladi; ularning samaradorligi mahalliy şaroitda alohida tajriba orqali tekşirilişi va natijalari baholanişi lozim. [2]

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR ŞARHI

Bölajak pedagoglarni soğlom turmuş tarzini şakllantirişga tayyorlaş masalasi adabiyotlarda kasbiy tayyorgarlik, salomatlik savodxonligi va maktab muhitining özaro aloqasi orqali yoritiladi. Paakkari va Paakkari salomatlik savodxonligini nazariy hamda amaliy bilimlar, tanqidiy fikrlaş, özini anglaş va fuqarolik mas'uliyatini birlaştiruvçi ta'lim natijasi sifatida izohlaydi. Bu yondaşuv tayyorgarlik mazmunini axborot yetkazişdan kengroq talqin qilişga imkon beradi. [3-5]

Mahalliy mualliflardan Burxonova pedagogik mahorat, ijtimoiy munosabatlar va kasbiy tayyorgarlikning soğlom turmuş könikmalarini şakllantirişdagi ahamiyatini körib çiqadi. Ubaydullayev tayyorgarlikning tuzilmasi, komponentlari va pedagogik imkoniyatlarini muhokama qiladi. Axmedova tarbiyaçilarning soğlom turmuş va madaniy gigiyenik könikmalarga oid kompetentligiga e'tibor qaratadi. Matyoqubov raqamli ta'lim muhitida mazkur kompetentlikni rivojlantiriş zaruratini asoslaydi. Uşbu maqolalar mahalliy muammoning mazmunini aniqlaştirişga yordam beradi, biroq ularning nazariy mulohazalarini mustaqil tajriba dalillari bilan tenglaştiriş mumkin emas. [6-8]

Xalqaro tadqiqotlarda tayyorgarlik natijalarini baholaşga köproq e'tibor berilgan. Bandilovska va hammualliflar bilim bilan amaliyotga tayyorlik örtasidagi tafovutni, Sivkovyç va hammualliflar esa amaliy tayyorgarlikni kuçaytiriş ehtiyojini yoritadi. Scott va hammualliflar öquv dasturlarida salomatlik mavzularining notekis qamrab olinişini körsatadi. [9-11]

Bourke hamda Ryan rahbarligidagi metatahlillar pedagog bilimlari, öz imkoniyatlarini baholaşi, rejalaştiriş va qayta aloqa masalalarini dalillar asosida örganadi. Lander va hammualliflar faol pedagogik usullarni dasturga kiritiriş tajribasini taqdim etadi. Nubani Husseini va hammualliflar öqituvçi tayyorgarligini maktabdagi xulq-atvor natijalari bilan bağlab tahlil qiladi. [12-13]

Ramos-Pla va hammualliflar dastlabki pedagogik tayyorgarlikda salomatlik ta'limiga oid tadqiqotlar kamligini ta'kidlaydi. Barnes va Jourdan hammualliflari bilan dastur ijrosi hamda maktab şaroitining ahamiyatini yoritadi. Nuraliyeva va hammualliflar soğlom turmuş madaniyatini pedagogik tayyorgarlik bilan bağlaydi. Bu yondaşuvlar metodikani universitet, maktab va oila hamkorligida örganiş uçun asos beradi. [14-15]

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Maqola maqsadli tanlangan ilmiy adabiyotlarni qiyosiy va mavzuli tahlil qilişga asoslangan. Tahlil uçun bölajak pedagoglarning salomatlikni mustahkamlaşga tayyorgarligi, öqituvçilarni öqitiş dasturlari hamda maktabdagi soğlom xulq-atvorni qöllab-quvvatlaş masalalariga bağişlangan maqolalar körib çiqildi. Yondaşuv tizimli şarh yoki mustaqil metatahlil sifatida belgilanmadi, çunki barça tegişli naşrlarni qamrab oluvçi oldindan röyxatdan ötkazilgan qidiruv protokoli qöllanilmadi.

Taqdim etilgan yettita PDF faylning bibliografik ma'lumotlari tekşirilib, takroriy nusxa ajratildi. Natijada oltita alohida maqola asosiy tahliliy material sifatida belgilandi. Ular orasida tizimli şarhlar, metatahlillar, sörovga asoslangan tadqiqotlar va maktab dasturining natijalarini baholagan tadqiqot mavjud. Turli tadqiqot turlarining vazifalari farqlangani sababli ularning natijalari bir xil daliliy qiymatga ega deb olinmadi.

Manbalarni örganişda tadqiqot maqsadi, iştirokçilar tarkibi, ta'lim bosqiçi, tayyorgarlik mazmuni, qöllangan usullar va baholangan natijalar ajratib körib çiqildi. Xususan, pedagogning öz imkoniyatlariga bergan bahosi uning amalda kuzatilgan kö'nikmasidan farq qilişi hisobga olindi. Şuningdek, öqituvçining bilimlari yaxşilanişi öquvçilarning kundalik odatlari özgarganini bevosita anglatmasligi tahlil davomida e'tiborda saqlandi. [16]

Qiyoslaş uçun nazariy bilimlarni pedagogik faoliyatga bağlaş, amaliy maşq imkoniyati, qayta aloqa, hamkorlik va natijalarni baholaş mezonlari tanlandi. Maqolalardagi topilmalar uşbu mezonlar böyiça mazmunan soliştirildi. Takroran uçragan muammolar va ularni hal etişga qaratilgan yondaşuvlar umumlaştirilib, bölajak pedagoglarni tayyorlaş metodikasiga daxldor jihatlar ajratildi.

Miqdoriy natijalar faqat tegişli tadqiqot doirasida talqin qilindi. Alohida maqolalarda keltirilgan ta'sir kattaliklari qayta hisoblanmadi va yangi umumlaştirilgan statistik körsatkiç hosil qilinmadi. Dastur tarkibiy qismlari bilan natijalar örtasidagi bağliqlik sababiy ta'sirning yakuniy isboti sifatida qabul qilinmadi. [17]

Mahalliy şaroitga moslaştirişda pedagogika oliy ta'lim muassasasining öquv jarayoni, pedagogik amaliyot, maktab resurslari va oila bilan hamkorlik imkoniyatlari tahliliy mezon sifatida qöllandi. Bu jihatlar böyiça takliflar mualliflik mulohazalari hisoblanadi; ular mahalliy kuzatuv yoki tajriba natijasi sifatida taqdim etilmaydi.

Tahlilda jismoniy faollikka oid dalillarni soğlom turmuş tarzining barça tarkibiy qismlariga tatbiq etişdan saqlanildi. Uyqu, ovqatlaniş va ruhiy farovonlikka oid mazmun har bir manbaning tadqiqot doirasi bilan çegaralandi. Xorijiy tanlanmalarning yoş, kasbiy yönaliş va ta'lim muhiti jihatidan farqlari tavsiyalarning qöllaniş çegaralarini belgilaşda hisobga olindi. Adabiyotlarda bayon etilgan natijalar bilan maqolada taklif qilinayotgan metodik yeçimlar alohida talqin qilindi. Şu asosda yakuniy tavsiyalar tayyorgarlik mazmunini boyitiş, maşğulotlarni amaliy vazifalar bilan bağlaş hamda baholaş vositalarini aniqlaştiriş yönalişlariga jamlandi. Tavsiyalarni tekşiriş esa keyingi mustaqil pedagogik tadqiqotning alohida muhim vazifasi sifatida belgilandi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Adabiyotlarning qiyosiy tahlili bölajak pedagoglarni soğlom turmuş tarzini örgatişga tayyorlaşda nazariy bilim, amaliy könikma va pedagogik faoliyatni qöllab-quvvatlovçi şaroitlar örtasidagi aloqaga e'tibor qaratiş zarurligini körsatdi. Manbalarda baholangan natijalar turli darajalarga tegişli: ayrim tadqiqotlar pedagogning bilimlari va qaraşlarini, boşqalari esa dastur ijrosi yoki öquvçilarning xulq-atvorini örgangan. Şu sababli ular yagona samaradorlik körsatkiçiga birlaştirilmadi. [18]

Bourke va hammualliflarning metatahliliga 22 tadqiqot kiritilgan. Mualliflar pedagoglarni tayyorlaş dasturlaridan keyin bilimlar, öz imkoniyatlarini baholaş va munosabatlarda ijobiy özgarişlar aniqlagan. Ta'sir kattaligi bilimlar uçun 0,792, öz imkoniyatlarini baholaş uçun 0,614, munosabatlar uçun 0,376 ni taşkil etgan. Uşbu körsatkiçlar jismoniy faollik va asosiy harakat könikmalariga oid bölib, ularni soğlom turmuş tarzining barça yönalişlariga tatbiq etib bölmaydi.

Ryan va hammualliflar tahlil qilgan 53 tayyorlov dasturida pedagogga bajariladigan harakatni tuşuntiriş keng tarqalgan. Harakatlarni rejalaştiriş va bajarilgan iş yuzasidan qayta aloqa beriş öquvçilarning jismoniy faolligidagi ijobiy natijalar bilan bağliq bölgan. Bu topilma amaliy tayyorgarlik tarkibini aniqlaştirişga yordam beradi, biroq alohida usulning mustaqil sababiy ta'sirini tasdiqlamaydi.

Bölajak pedagoglar tayyorgarligini örgangan Bandilovska va hammualliflar tadqiqotida 178 iştirokçining javoblari tahlil qilingan. Nazariy xabardorlik mavjud bölsa-da, bilimlarni maktab faoliyatiga tatbiq etişga işonç nisbatan çeklangan. Sivkovyç va hammualliflarning 278 talaba qatnaşgan tadqiqotida ham tayyorgarlik mazmunini takomillaştiriş va amaliy maşğulotlarni kengaytiriş ehtiyoji qayd etilgan. Mazkur sörovlar tayyorgarlikdagi muammolarni aniqlaydi, ammo taklif etilgan yeçimlarning samaradorligini tajribada isbotlamaydi.

Scott va hammualliflarning 98 nafar pedagog tayyorlovçi mutaxassis qatnaşgan sörovi dasturlarda jismoniy faollik, uyqu va quyoşdan himoyalaniş mavzulari bir xil darajada yoritilmasligini körsatgan. Ayniqsa, uyquga oid tayyorgarlikdagi böşliqlar mazmunni mavzular kesimida tekşiriş zarurligini anglatadi.

Nubani Husseini va hammualliflarning maktab tadqiqotida öqituvçilar tayyorgarligi va iştiroki ovqatlaniş hamda jismoniy faollikdagi özgarişlarning vositaçi omillari sifatida aniqlangan. Dastur oilalar va maktab muhitini ham qamrab olgani uçun kuzatilgan natijalarni faqat öqituvçini öqitişga bağlaş mumkin emas.

Tahlilda tayyorgarlik natijalarini farqlaş muhimligi aniqlandi: bilimning ortişi, özига işonçning kuçayişi, pedagogik harakatning özgarişi va öquvçi odatlarining yaxşilanişi özaro bağliq, lekin alohida baholanişi kerak bölgan natijalardir. Manbalar amaliyotga yönaltirilgan tayyorgarlikni rivojlantirişni qöllab-quvvatlaydi. Biroq tahlil qilingan tadqiqotlar Özbekiston pedagogika oliy ta'lim muassasalarida qaysi dastur samaraliroq ekanini aniqlamaydi. Şuning uçun mahalliy metodik modelni işlab çiqişda uşbu topilmalar tayyor yeçim sifatida emas, tekşiriladigan mazmuniy va taşkiliy qarorlar uçun ilmiy asos sifatida qabul qilinişi lozim. [19]

Tahlil qilingan tadqiqotlar bölajak pedagogni soğlom turmuş tarzini örgatişga tayyorlaşda bilim mazmuni bilan uni qöllaş şaroitini birgalikda loyihalaş zarurligini körsatadi. Talaba salomatlikka oid tavsiyani bilişi mumkin, ammo uni muayyan sinf uçun tuşunarli topşiriqqa aylantirişda qiynaladi. Demak, metodikani takomillaştirişda talabaning nimani bilişidan taşqari, qanday pedagogik harakatni bajara olişi ham aniqlaştirilişi kerak.

Pedagogika oliy ta'lim muassasasida bunday tayyorgarlikni vaziyat tahlili, maşğulot loyihasi, sinov darsi va qayta işlaş izçilligida taşkil etiş taklif qilinadi. Masalan, talabaga tanaffuslarda kam harakatlanadigan öquvçilar bilan işlaş vaziyati beriladi. U mavjud joy, vaqt va öquvçilar ehtiyojlarini hisobga olib faoliyat rejasini tuzadi, uni tengdoşlari bilan sinaydi va olingan fikrlar asosida takomillaştiradi. Bu ketma-ketlik mualliflik taklifi bölib, uning mahalliy samaradorligi hali tekşirilişi kerak.

Ryan va hammualliflar aniqlagan rejalaştiriş hamda qayta aloqa bilan bağliq topilmalar uşbu taklifning ayrim tarkibiy qismlarini asoslaydi. Biroq tahlilda kuzatilgan bağliqlikdan kelib çiqib, aynan taklif etilayotgan ketma-ketlik öquvçi odatlarini yaxşilaydi, deb aytiş mumkin emas. Bourke va hammualliflarning natijalari ham pedagog tayyorgarligidagi ijobiy özgarişlarni körsatadi, lekin öquvçi darajasidagi natijalarni alohida örganiş zaruratini bekor qilmaydi.

Mazmunni tanlaşda jismoniy faollik bilan bir qatorda uyqu, ovqatlaniş, gigiyena va ruhiy farovonlik mavzulariga örin ajratiş maqsadga muvofiq. Bunda talaba har bir mavzu böyiça işonçli axborotni tanlaş, yoşga mos tuşuntiriş va öquvçining şaxsiy şaroitini hisobga olişga örgatilişi lozim. Oilaning moddiy imkoniyatlarini talab qiladigan vazifalar barça öquvçilar uçun birdek qulay bölmasligi mumkin. Şuning uçun maşğulotlarda bajarilişi mumkin bölgan tanlovlarga tayaniş muhim.

Baholaşda talabaning özига bergan bahosi, bilim testi va kuzatilgan pedagogik faoliyati birgalikda körib çiqilişi kerak. Maşğulot loyihasining sifati, topşiriqning yoşga mosligi, qayta aloqadan foydalaniş va rejani tuzatiş qobiliyati alohida mezonlar bölişi mumkin. Öquvçi odatlaridagi özgarişlar esa uzoqroq kuzatuvni va oila hamda maktab muhiti ta'sirini hisobga olişni talab etadi. [20]

Taklifni sinovdan ötkaziş uçun mazmuni va davomiyligi belgilangan öquv modulini işlab çiqiş zarur. Dastlabki va yakuniy baholaşda bir xil mezonlardan foydalaniş, taqqoslaş guruhini jalb etiş hamda amaliyotdan keyingi kuzatuvni rejalaştiriş natijalarni işonçliroq talqin qilişga yordam beradi. Universitet öqituvçisi bilan maktabdagi amaliyot rahbarining kelişilgan talablari tayyorgarlikning uzluksizligini ta'minlaşi mumkin. Biroq vaqt, jihoz va rahbarlik imkoniyatlaridagi farqlar qayd etilmasa, dastur mazmunining ta'sirini uni amalga oşiriş şaroitidan ajratiş qiyinlaşadi. Şu jihatlar keyingi tajriba rejasida oldindan belgilanişi va muntazam hujjatlaştirilişi lozim.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Bölajak pedagoglarni öquvçilarda soğlom turmuş tarzini şakllantirişga örgatiş metodikasini takomillaştiriş tayyorgarlik mazmuni, amaliy faoliyat va baholaşni özaro bağlaşni talab etadi. Körib çiqilgan adabiyotlar nazariy bilimlarni egallaş bilan ularni maktab şaroitida qöllaşga tayyorlik bir xil natija emasligini körsatadi. Şu sababli pedagogik tayyorgarlikda talabaning salomatlik haqidagi bilimlari bilan birga, maşğulotni loyihalaş, öquvçi ehtiyojlarini hisobga oliş va öz faoliyatini tahlil qiliş könikmalariga e'tibor qaratiş zarur.

Tahlil asosida tayyorgarlikni pedagogik vaziyatni örganiş, faoliyatni rejalaştiriş, sinov tariqasida dars ötiş va qayta aloqa asosida rejani takomillaştiriş orqali taşkil etiş taklif qilindi. Uşbu izçillik talabaning nazariy bilimlarini kuzatilişi va baholanişi mumkin bölgan harakatlarga aylantirişga yönaltiriladi. Biroq taklif etilgan metodik yeçimning samaradorligi mazkur maqolada tajriba orqali tasdiqlanmagan; uni mahalliy ta'lim şaroitida tekşiriş talab etiladi.

Pedagogika oliy ta'lim muassasalari uçun amaliy vazifa soğlom turmuş tarziga oid mavzularni mavjud fanlar va pedagogik amaliyot bilan muvofiqlaştirişdan iborat. Jismoniy faollik, ovqatlaniş, uyqu, gigiyena va ruhiy farovonlik masalalari öquvçilarning yoşi, oilaviy şaroiti hamda maktab imkoniyatlariga mos yoritilişi kerak. Talabaning tayyorgarligi salomatlikka oid axborotni tanlaş va tuşuntiriş bilan çeklanmay, bajarilişi mumkin bölgan topşiriqlarni işlab çiqişni ham qamrab olişi maqsadga muvofiq.

Baholaş tizimida bilim, motivatsiya, amaliy könikma va refleksiyaga oid dalillar birgalikda körib çiqilişi lozim. Talabaning özига işonçi muhim bölsa-da, u kuzatilgan pedagogik mahoratning örnini bosmaydi. Şuningdek, pedagog tayyorgarligidagi ijobiy özgariş öquvçi odatlarining barqaror yaxşilanişini avtomatik ravişda anglatmaydi. Har ikki darajadagi natijalarni alohida baholaş metodikaning qaysi jihati işlayotganini va qayerda qöşimça yordam zarurligini aniqlaştirişga xizmat qiladi.

Maqolaning çegarasi manbalarning maqsadli tanlangani, tadqiqot şaroitlarining farqlanişi va mahalliy empirik ma'lumotlar töplanmaganida namoyon böladi. Xorijiy tadqiqotlardagi topilmalar Özbekiston pedagogik ta'limiga tayyor dastur sifatida köçirilmaydi. Ular mazmun, usul va baholaş böyiça tekşiriladigan qarorlarni işlab çiqiş uçun asos beradi.

Keyingi tadqiqotda öquv modulining maqsadlari, davomiyligi, topşiriqlari va baholaş mezonlarini oldindan belgilaş, taqqoslaş guruhidan foydalaniş hamda keçiktirilgan baholaşni ötkaziş tavsiya etiladi. Universitet va maktab hamkorligida taşkil etiladigan kuzatuvlar talabalar tayyorgarligi bilan amaliyotdagi harakatlar örtasidagi aloqani örganişga imkon beradi. Öquvçi odatlari baholanganda oila iştiroki, muhit va dastur ijrosining izçilligi qayd etilişi kerak. Natijada metodikani takomillaştiriş alohida maşğulotlar sonini köpaytiriş bilan çeklanmay, talabaning asoslangan pedagogik qaror qabul qilişini va uning oqibatlarini tahlil etişini rivojlantirişga xizmat qilişi lozim. Bunday tayyorgarlik metodik hamkorlikni talab etadi.

Foydalanilgan adabiyotlar röyxati:

1. Bourke, M., Haddara, A., Loh, A., Saravanamuttoo, K. A., Bruijns, B. A., Tucker, P. Effect of capacity building interventions on classroom teaçer and early çildhood educator perceived capabilities, knowledge, and attitudes relating to physical activity and fundamental movement skills: a systematic review and meta-analysis. BMC Public Health. 2024. Vol. 24. Article 1409.
2. Burxonova, M. X. Pedagogik mahorat va ijtimoiy munosabatlar orqali soğlom turmuş tarzini şakllantiriş. Pedagogik mahorat. 2024. № 3. B. 43-47.
3. Ryan, M., Alliott, O., Ikeda, E., Luan, J., Hofmann, R., van Sluijs, E. Features of effective staff training programmes within sçool-based interventions targeting student activity behaviour: a systematic review and meta-analysis. International Journal of Behavioral Nutrition and Physical Activity. 2022. Vol. 19. Article 125.
4. Ubaydullayev, R. M. Bölajak öqituvçilarda soğlom turmuş tarzi madaniyatini rivojlantiriş tuzilmasi va komponentlari. FarDU ilmiy xabarlari. 2024. № 6. B. 25-30.
5. Sivkovyç, H., Slyvka, L., Hamerska, I. Pre-service teaçers training for efficient health promoting sçool activities performance. Advanced Education. 2020. № 16. P. 88-97.
6. Bandilovska, A., Aston, R., Sawyer, S. M., Raniti, M. Teaçer readiness for health promotion: A survey of Australian pre-service teaçers' knowledge, attitudes and skills. International Journal of Wellbeing. 2025. Vol. 15, № 2. Article 4149. P. 1-32.
7. Axmedova, N. Bölajak tarbiyaçilarda soğlom turmuş tarzi va madaniy gigienik konikmalar kompitentligini rivojlantiriş texnologiyalarini takomillaştiriş. Журнал педагогики и психологии в современном образовании. 2022. Т. 2, № 3.
8. Ramos-Pla, A., Olondriz-Valverde, A., Fornons Casol, L. Analysis of the implementation of health education in teaçer training: a systematic review of the literature. Health Education. 2025. Vol. 125, № 6. P. 653-671.
9. Burxonova, M. X. Bölajak boşlanğiç sinf öqituvçilarining kasbiy tayyorgarligi - soğlom turmuş tarzi könikmalarini şakllantirişda muhim omil sifatida. Pedagogik mahorat. 2025. № 8. B. 28-32.
10. Nubani Husseini, M., Zwas, D. R., Donçin, M. Teaçer Training and Engagement in Health Promotion Mediates Health Behavior Outcomes. International Journal of Environmental Researç and Public Health. 2022. Vol. 19, № 5. Article 3128.
11. Scott, J. J., Metse, A. P., McNoe, B. M., Blane, S., Çin Fat, S., Osborne, J., Muir, N. How Are We Preparing Australian and Aotearoa New Zealand Teaçers to Be Health Promotors? Examining Physical Activity, Sleep and Sun Safety in Initial Teaçer Education. Health Promotion Journal of Australia. 2025. Vol. 36, № 2. Article e70022.
12. Matyoqubov, I. R. Raqamli ta'lim muhitida bölajak pedagoglarda soğlom turmuş tarziga oid kompetentlikni rivojlantirişning pedagogik zarurati. Zamonaviy jamiyat va innovatsiyalar. 2026. № 7, 2-qism. B. 497-504.
13. Lander, N., Eather, N., Morgan, P. J., Salmon, J., Barnett, L. M. Çaracteristics of Teaçer Training in Sçool-Based Physical Education Interventions to Improve Fundamental Movement Skills and/or Physical Activity: A Systematic Review. Sports Medicine. 2017. Vol. 47, № 1. P. 135-161.
14. Burxonova, M. Теоретические и практические основы формирования здорового образа жизни в образовании. Тамаддун нури. 2025. Т. 7, № 70. С. 252-254.

15. Paakkari, L., Paakkari, O. Health literacy as a learning outcome in sçools. Health Education. 2012. Vol. 112, № 2. P. 133-152.
16. Ubaydullayev, R. M. Bölajak öqituvçilarda soğlom turmuş tarzi madaniyatining rivojlantirişning pedagogik imkoniyatlari. Qöqon DPI. Ilmiy xabarlar. 2024. № 4.
17. Lander, N., Mazzoli, E., Cassar, S., Symington, N., Salmon, J. Embedding Active Pedagogies within Pre-Service Teaçer Education: Implementation Considerations and Recommendations. Çildren. 2020. Vol. 7, № 11. Article 207.
18. Nuraliyeva, M., Rahmonova, Ş., Haydarov, S. Bölajak öqituvçilarda pedagogik faoliyatga tayyorlaşda soğlom turmuş madaniyatini tarkib toptiriş. Tadqiqotlar. 2025. T. 73, № 2. B. 165-168.
19. Barnes, C., McCrabb, S., Stacey, F., Nathan, N., Yoong, S. L., Grady, A., Sutherland, R., Hodder, R., Innes-Hughes, C., Davies, M., Wolfenden, L. Improving implementation of sçool-based healthy eating and physical activity policies, practices, and programs: a systematic review. Translational Behavioral Medicine. 2021. Vol. 11, № 7. P. 1365-1410.
20. Jourdan, D., Gray, N. J., Barry, M. M., Caffe, S., Cornu, C., Diagne, F., El Hage, F., Farmer, M. Y., Slade, S., Marmot, M., Sawyer, S. M. Supporting every sçool to become a foundation for healthy lives. The Lancet Çild & Adolescent Health. 2021. Vol. 5, № 4. P. 295-303.

MAKTABGAÇA PRE-SCHOOL ДОШКОЛЬНОЕ

13.00.00 Pedagogika fanlari
13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta’limotlar tarixi
13.00.02 Ta’lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar böyiça)
13.00.03 Maxsus pedagogika
13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport maşğulotlari nazariyasi va metodikasi
13.00.05 Kasb-hunar ta’limi nazariyasi va metodikasi
13.00.06 Elektron ta’lim nazariyasi va metodikasi (ta’lim sohalari va bosqiçlari böyiça)
13.00.07 Ta’limda menejment
13.00.08 Maktabgaça ta’lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
07.00.00 Tarix fanlari
19.00.00 Psixologiya fanlari
01.00.00 Fizika-matematika fanlari
02.00.00 Kimyo fanlari
03.00.00 Biologiya fanlari
09.00.00 Falsafa fanlari
10.00.00 Filologiya fanlari
11.00.00 Geografiya fanlari

MAKTABGAÇA VA MAKTAB TA'LIMI

Mas'ul muharrir: Ramzidin Aşurov
Ingliz tili muharriri: Murod Xoliyorov
Musahhih: Alibek Zokirov
Sahifalovçi va dizayner: Iskandar Islomov

2026. №11(2)

© Materiallar köçirib bosilganda "Maktabgaça va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida körsatilişi şart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgaça va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan Özbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C–5669363 reyestr raqami tartibi böyiça röyxatdan ötkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzilimiz: Toşkent şahar, Yunusobod tumani 19-mavze, 17-uy.